

Kobziarz narodu ukraińskiego Кобзар української нації

Пам'ятник Тараса Шевченка у Варшаві

Już od półtora setki lat nie bije serce Wielkiego Kobziarza – Tarasa Szewczenki. Jednak on nadal pozostaje najbardziej znanym Ukraińcem nie tylko w naszym kraju, lecz też daleko poza granicami naszego kontynentu. Urodzony jako najemnik, w swojej duszy nigdy nie był niewolnikiem, a kiedy dorósł, uczył i dalej uczy w swoich utworach, jak nie być niewolnikiem.

Dużą szansę na odrodzenie w postaci skromnego, ale wybitnego Tarasa Szewczenki uzyskali Ukraińcy w czasie moralnego, duchowego i narodowego załamania się w połowie XIX wieku. Twórczość geniusza spowodowała nie mniejszy według swego znaczenia i potencjału rewolucyjnego przewrót, aniżeli średnio-wieczne bohaterskie czyny Kozaków w walce o niepodległość lub pierwsze próby nowoczesnej ukraińskiej państwowości z lat 1917-1920. Wymieniając etapy rozwoju ukraińskiej niepodległości, zaczynając jeszcze od czasów książęcych, poprzez szereg zbrojnych powstań i przewrótów rewolucyjnych, zdecydowanie postawimy zjawisko romantyzmu w sztuce ukraińskiej, zwłaszcza twórczość Szewczenki. Pisarz odegrał znaczącą rolę w kształtowaniu współczesnego języka ukraińskiego, w rozwoju literackiego skarbu naszego narodu. On stał się duchowym przywódcą milionów. Jego prorocze słowa nie na próżno padły błogosławnym ziarnem do serc prostych wieśniaków, robotników, inteligencji. Każdy wyczuwał w zwykłych, prostych słowach zachętę do działań, postępu, buntu...

*Nu szczo b, zdawalosia, slova...
Slova ta holos – bilsh niczoho.
A serce bjetsia – ożywa,
Jak jich poczujel.. Znač, od Boga
I holos toj, i ti slova
Iduč miž ludy!*

Wiersze Szewczenki stały się prawdziwym hymnem ukraińskiego odrodzenia. Słowo geniusza uczyniono bronią dla tysięcy Ukraińców, którzy wystrzali i hartowali swoją nienawiść do wrogów wszystkiego, co ukraińskie.

Уже півтори сотні років не б'ється серце Великого Кобзаря – Тараса Шевченка. Проте він досі лишається найвідомішим українцем не лише у нашій державі, а й далеко за материковими кордонами. Від народження кріпак, він ніколи не був рабом у душі, а ставши дорослим, вчив і досі продовжує навчати власними творами, як не бути кріпаками.

Великий шанс на відродження в особі скромного і водночас великого Тараса Шевченка отримали українці у час морального, духовного, національного занепаду середини XIX століття. Творчість генія зробила не менший за значимістю і революційним потенціалом переворот, аніж середньовічні подвиги козаків у боротьбі за незалежність чи перші проби новітньої української державності 1917-1920 років. Коли називати етапи становлення України від княжих часів, то у ряд зі збройними повстаннями і революційними переворотами можемо сміливо ставити явище романтизму українського мистецтва, а особливо – Шевченка. Попри величезне значення у становленні сучасної української мови, розвитку літературного скарбу нашого народу, він став духовним лідером мільйонів. Не дарма його prorocze slova падали благодатним зерном, яке проростало у серцях селян, робітників, інтелігентів. Кожен відчував у звичайних, простих словах заклик до дій, прогресу, непокорі...

*Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос – більш нічого.
А серце б'ється – ожива,
Як їх почувел.. Знать, од Бога
І голос той, і ті слова
Ідутъ меж люди!*

Поезії Шевченка стали справжнім гімном українського відродження. Слово генія – зброя тисяч патріотів, котрі готрили і гартували свою ненависть до ворогів усього українського.

З історії телефонного зв'язку в Луцьку
Z historii komunikacji telefonicznej w Łucku

У Луцьку телефонізація розпочалася завдяки повітовому справнику М. Колобакіну. Луцьк початки телефонізації завдячує справникові повітупі М. Kolubakinowi.

str. 4

Зустріч журналістів із Генеральним консулом
Spotkanie dziennikarzy z Konsulem Generalnym

1 березня Польща зменшила оплату за візу для громадян України з 35 до 20 євро. 1 marca Polska obniżyła opłaty wizowe dla obywateli Ukrainy z 35 do 20 euro.

str. 5

Прощання з карнавалом
Pożegnanie karnawału

У нинішньому році на Масляну в Рівному провели костюмований бал для наймолодших. W tym roku na Zapusty w Równem przygotowano bal kostiumowy dla najmłodszych.

str. 6

«Піди й подивися!»

«Chodź i zobacz»

Минуло 20 років від висвячення єпископа-ордиарія Маркіяна Трофім'яка. 20 lat temu ks. Markijan Trofiński przyjął sakrę biskupią.

str. 7

Rekrutacja na rok akademicki 2011/2012

Dotyczy kandydatów polskiego pochodzenia (narodowości polskiej) obywateli Ukrainy i innych państw Europy Środkowo-Wschodniej, zamierzających kształcić się w Polsce na warunkach stypendium Rządu Rzeczypospolitej Polskiej.

str. 11

Наш передплатний індекс: 49053

(Закончення. Початок на стр.2)

(Закінчення. Початок на 2-й сторінці)

Zygmunt Sierakowski (30.05.1826 – 27.06.1863) był wspomniany przez Szewczenkę w «Dzienniku». Był to polski rewolucyjny demokrat, kapitan generalnego sztabu wojska rosyjskiego. Urodził się na wsi Lisowe w rejonie Maniewiczze. Studiując na uniwersytecie w Petersburgu, brał udział w podziemnym studenckim kółku. Podczas rewolucji w Europie 1848 roku robił próbę przekroczenia rosyjsko-austriackiej granicy, żeby uczestniczyć w rewolucyjnych wydarzeniach w Galicji, ale go schwyciono, aresztowano i zesłano jako żołnierza do Korpusu Orenburskiego. Otrzymałszy stopień oficerski, w 1856 roku wrócił do Petersburga.

Szewczenkę poznał 28. marca 1858 roku, ale ich korespondencję datuje się wcześniej. Taras Szewczenko często wspominał o Sierakowskim w swoim «Dzienniku» i w listach do Bronisława Zaleskiego. Z korespondencji Szewczenki z Sierakowskim pozostały jedynie trzy listy: jeden Szewczenki do Sierakowskiego, dwa – Sierakowskiego do Szewczenki.

Co ciekawe, Polak Zygmund pisał listy do Tarasa w języku ukraińskim, widocznie wiedząc, jak trudno ukraińskiemu poecie w niewoli nie słyszeć ojczystego języka. Szewczenko natomiast musiał odpowiadać po rosyjsku, bo korespondencja była sprawdzana przez cenzurę.

W 1863 roku Zygmund Sierakowski (pseudonim – Dolengo) nielegalnie wyjechał na Litwę,

gdzie stanął na czele narodowo-wyzwoleńczego powstania. W bitwie z carskim wojskiem został ranny i zabrany do niewoli. Powieszono go jako niebezpiecznego przestępcę państwowego. Skończył wówczas 37 lat.

Po powrocie aralskiej opisowej ekspedycji do Orenburga Szewczenko, pod koniec 1849 lub na początku 1850 roku, wpisał do "Małej książki" krótki wiersz o głębokiej treści filozoficznej:

*Odyn u druhoho pytam,
Naszco nas maty prywela?
Czy dla dobra? Czy to dla zła?
Naszco żywem? Czego bажajem?
I, ne doznavszy, umyrajem,
A pokydajemo ditya...*

*Jaki ž мене, mij boże mylyj
Dily osudiać na zemli?
Koly b ti dity ne rosty,
Tebe, swiatoho, ne hniwyly,
Szcho u newoli narodyls
I styd na tebe ponesy.*

Więźniowie orenburscy zasługują na chwałę – Boga i ludzi.

Сераковський Зигмунт Гнатович (30.05.1826 – 27.06.1863) був згаданий Т.Шевченком у його «Щоденнику». Це – польський революційний демократ, капітан генерального штабу російської армії. Народився у селі Лісове Маневецького району. Навчався у Петербурзькому університеті, брав участь у підпільному студентському гуртку. Під час революції в Європі у 1848 р. спробував перейти російсько-австрійський кордон, щоб узяти участь у революційних подіях у Галичині, але був схоплений, заарештований і засланий солдатом до Оренбурзького корпусу. Дослужившись до офіцерського чину, у 1856 році повернувся до Петербурга.

Із Шевченком познайомився 28 березня 1858 року, але ще до особистого знайомства вони листувалися. Taras Григорович часто згадував про Сераковського у своєму «Щоденнику», в листах до Bronisława Zalesького. Із листування Шевченка з Сераковським збереглися лише три листи: один Шевченка до Сераковського, два – Сераковського до Шевченка.

Цікавим є той факт, що поляк Зигмунт Гнатович писав листи до Tarasa Григоровича українською мовою, знаючи, очевидно, як важко українському поетові у неволі не чути рідної мови. Шевченко ж змушений був відповідати російською, бо листи переглядалися цензурою.

У 1863 році Зигмунт Сераковський (псевдонім – Долengo) нелегально виїхав до Литви, де очолював національно-визвольне повстання. У сутичці з царськими військами його було поранено і взято у полон. Його повісили як небезпечного державного злочинця. На той час Сераковський мав лише 37 років.

Після повернення Аральської описової експедиції до Оренбурга Шевченко, наприкінці 1849 або на початку 1850 року, записав до "Малої книжки" невеликого вірша із глибоким філософським змістом:

*Один у другому питаєм,
Нащо нас мати привела?
Чи для добра? Чи то для зла?
Нащо живем? Чого бажаем?
I, ne doznavшись, умираєм,
A покидаємо дїла...*

*Які ж мене, мій боже милий
Дїла осудять на землі?
Колї б ті діти не росли,
Тебе, святого, не гнівили,
Що у неволї народились
I стид на тебе понесли.*

Оренбурзькі в'язні заслужили славу – у Бога і в людей.

Natalia PUSZKAR

Наталія ПУШКАР

Шевченко серед політичних засланив-поляків (другий праворуч). З мал. О. Чернишова

Nowa książka o Tarasie Szewczenko

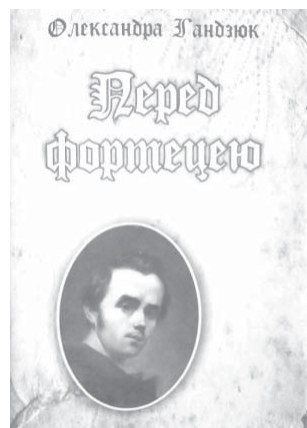
Dzisiaj, 10. marca obchodzimy 150. rocznicę śmierci jednego z najwybitniejszych Ukraińców, genialnego pisarza Tarasa Szewczenki.

W przededniu jubileuszu, ku czci talentu wielkiego Kobzarza, wołyńska pisarka Aleksandra Gandziuk wydała powieść biograficzną pod tytułem «Перед твердзя». W utworze opowiada o drugiej podróży Tarasa Szewczenki na Ukrainę (lata 1845-1847), szlaku jego wędrówki ojczystym krajem, uczestnictwie w działalności Stowarzyszenia Cyryla i Metodego, spotkaniu ze swoimi stronnikami, aresztacji i wysłaniu do kazamatów.

Książka zawiera szereg mało znanych faktów z życiorysu wybitnego Ukraińca. Budzą zainteresowanie twórcze eksperymenty autorki. Wołyński pisarz Serhij Ciuryć uważa, że tytuł utworu nie jest jednoznaczny, «bo zawiera w sobie treść otwartą i skrytą».

Jest to już druga z kolei powieść biograficzna Aleksandry Gandziuk, która została wydana w wydawnictwie «Twerdynia». Wcześniej wydana została przez nią książka «Rycerz ducha» poświęcona dwustuleciu urodzin wybitnego polskiego pisarza Juliusza Słowackiego.

Wiktor JARUCZYK

Нова книга про Тараса Шевченка

Сьогодні, 10 березня виповнюється 150 років від дня смерті одного із найвидатніших українців, геніально-го письменника Тараса Шевченка.

Напередодні ювілею, вшановуючи творчий геній великого Кобзаря, волинська письменниця Олександра Гандзюк видала біографічний роман «Перед фортецею». У творі розповідається про другий приїзд Тараса Шевченка в Україну (1845-1847 роки), зокрема його подорож Батьківщиною, участь у Кирило-Мефодіївському товаристві, зустрічі із однодумцями, арешт і перебування у казематі.

Книга розкриває ряд малознаних фактів із біографії видатного українця. Цікавими видаються творчі експерименти авторки. Волинський письменник Сергій Цюриць вважає, що назва твору неоднозначна, «бо акумулює в собі і прямий, і прихований зміст».

Це вже другий біографічний роман Олександри Гандзюк, що побачив світ у волинському «Поліграфічно-видавничому домі «Твердиня». Раніше було видано книгу «Лицар духу», присвячену 200-річчю видатного польського письменника Юліуша Словацького.

Віктор ЯРУЧИК

«Świat kolorowymi oczami»

1. marca b.r. najmłodszy malarze z Łucka zaprezentowali swoje utwory pod tytułem «Świat kolorowymi oczami», starając się ciepło, wesoło i kolorowo ubarwić początek wiosny.

Żeby odprowadzić zimę i z do- brym humorem przywitać wiosnę w Wołyńskiej Obwodowej Bibliotece dla Młodzieży spotkali się malarze, studenci i dziennikar- ze. Rozmawiano o malarstwie i zapoznali się z pracami utalento- wanych dzieci-malarzy z Łucka.

W bibliotece przedstawio- no tylko część prac z wystawy «Świat kolorowymi oczami», która została wyeksponowana w Łuckiej Galerii Sztuki. Au- torami obrazów są uczniowie art-studia «Piaternia», na czele którego stoi wołyńska malar- ka, członkini Narodowego Związku Malarzy Ukrainy Tetiana Miałkowska. Opowiedziała ona dziennikarzom o procesie two- rzenia obrazów i zwróciła uwa-

dali o tym, ile czasu zajmują się malarstwem i co właśnie ich inspi- ruje. Aleksandra Bahniuk zazna- czyła, że jej obraz przed- stawia drzewo szczęścia, mi- łości i dwoje ludzi – zakochanych chłopca i dziewczynę. Obraz ten powstał, kiedy jego autorka miała około dziewięciu lat. Przedstawiła na nim drzewo w formie motyla – symbolu «mi- łości tych dwóch osób, połączo- nych w jedną całość».

Alina Weselowska jest uczennicą art-studia już od sześciu lat. Na swoim obrazie przedstawiła szczęście, ludzką dobroć i pomyślność, symbo- lem której również jest drzewo. «Na moim obrazie przedsta- wiono długoletniość, ponieważ

drzewo oznacza także serdecz- ność i dobroć, którą człowiek otrzymuje od matki, od ojca, od swoich najbliższych ludzi. Inspirowała mnie wiosna, uro- dziny mamy i taty, mój mały brat Andrijko» – powiedziała dziewczynka. «Inspiracja... Nie jest ona długowieczna. Przyleci i jest niedługo, a bywa tak, że od razu ucieka. Ale jeśli malujesz obraz, to muza zostaje na dłuż- sze czas» – dzieliła się ona wra- żeniami z procesu malowania.

Bardziej dokładnie o na- uczaniu i przedsięwzięciu art- studia «Piaternia» opowiedziała Tetiana Miałkowska. Zapoznała obecnych ze specyfiką nietrady- cyjnej metodyki wykorzystywa- nej przez studio. Jej podstawą są przedsięwzięcia wychowawcze. Lekcje malowania odbywają się nie tylko w studiu, ale także na plenerach, podczas których dzie- ci uczą się historii miast, zapo- znają się z wieloma osobami itd. Takie przedsięwzięcia najczę- ściej odbywają się na Ukrainie, zwłaszcza na Polesiu i w Karpa- tach, odbywały się również za granicą – w Polsce i w Węgrach.

Obrazy uczniów art-studia czę- sto są kupowane, więc dzieci mają możliwość za własne pieniądze, a nie za pieniądze rodziców, kupi- ć sobie farby, pędzle czy papier. Oprócz tego ich utwory przedsta- wiane są na różnych konkursach. Jest to bez wątpienia doskonałym bodźcem do dalszej pracy i rozwi- jania swojego talentu.

Oksana CYMBALUK

gę na to, że prace przedstawi- no «tu, w bibliotece, żeby zacząć wiosnę twórczo, lekko, radośnie i z humorem». Wyeksponowa- nych zostało dziewięć obra- zów. Niestety na eksponowanie większej liczby utworów nie pozwolił rozmiar sali, w której odbywała się wystawa. «Dzieci rysowały swój świat, nastrój, swoje drzewa rodzinne, rodzi- ny, autoportrety. Idea każdego obrazu należy do autora» – do- dała pani Tetiana Miałkowska. Autorzy utworów opowia-

«Світ кольоровими очима»

1 березня нинішнього року маленькі художники Луцька пред- ставили виставку художніх робіт «Світ кольоровими очима», зробивши прихід весни теплішим, веселішим та колоритнішим.

Аби провести зиму та з со- нячним настроєм привітати весну, у Волинській обласній бібліотеці для юнацтва зустрі- лися художники, студенти та журналісти. Вони поспілкува- лися про живопис та ознайо- милися з роботами таланови-

Маленькі художники роз- повідали про те, скільки часу займаються малюванням та чим саме їх захоплює і надихає навчання у студії. Олек- сандра Бягнок зазначила, що на її картині зображено дере- во щастя, любові і дві людини

лишається надовго», – ділилася вона враженнями від процесу малювання.

Детальніше про навчання та заходи арт-студії «Пятерня» розповідала Tetiana Miałkowska. Також вона ознайомила присутніх з особливостями

тих дітей-художників Луцька.

У бібліотеці представили лише частину робіт із вистав- ки «Світ кольоровими очима», яка експонувалась у Луцькій галереї мистецтв. Авторами картин є учні арт-студії «Пя- терня», яку очолює волинська художниця, член Національ- ної спілки художників Укра- їни Tetiana Miałkowska. Вона розповіла журналістам про те, як проходила процес створен- ня картин та наголосила на тому, що роботи, представлені «тут, у бібліотеці, щоб почати весну творчо, легко, радісно і з настроєм». Усього було ви- ставлено дев'ять картин. На жаль, показати більше творів не дозволив розмір зали, в якій вони експонувалися. «Ди- тки малювали свій світ, свої родинні дерева, настрій, сім'ї, свої автопортрети. Ідея кож- ної картини належить авто- ру», – додала Мьялковська.

– закохані одна в одну: хло- пець і дівчина. Цей твір юна мисткиня малювала, коли їй було близько дев'яти років. На малюнок вона зобразила дерево у формі метелика – символу «кохання цих двох людей, з'єднаних в одне ціле».

Аліна Веселовська є учени- цею арт-студії вже шість років. На своїй картині зобразила щастя, людську доброту і бла- гополуччя, символом якого та- кож є дерево. «На моїй картині зображено доволиття, тому що дерево означає ще й сердечність і доброту, яку людина отримує від матері, від батька, від своїх найрідніших людей. Надихнула мене на це весна, дні народжен- ня мами і тата, мій маленький братик Андрійко», – розповіла дівчинка. «Натхнення... Воно ж недовговічне. Воно приле- тить і буває довго, а буває так, що зразу і відлетить. Але якщо малюеш картину, то муза за-

нетрадиційної методики, яку у своїй роботі використовує студія. В основі навчання – ви- ховні заходи. Уроки малюван- ня проходять не лише у студії, але й у пленерних таборах, під час яких діти вивчають історію міст, знайомляться з багатьма людьми тощо. Такі заходи найчастіше проходять в Україні, зокрема на Поліссі та в Карпатах, відбувалися та- кож і за її межами – у Польщі та Угорщині.

Картини учнів арт-студії часто купують, тому моло- ді митці мають можливість за власні, а не за батьківські гроші, придбати собі фарби, пензлі чи папір. Крім того їхні роботи представляють на різноманітних конкурсах. Це стимулює дітей працювати далі та розвивати свій талант.

Oksana CYMBALUK

Прощання з карнавалом Pożegnanie karnawału

W tym roku na Zapusty w Równem przygotowano bal kostiumowy dla najmłodszych.

5. marca sałę Towarzystwa Kultury Polskiej wypełniły dzieci w barwnych i bardzo pomysłowych strojach. Znalazło się kilka księżniczek, pojawił się husarz, liczne grono stanowiły także dzieci – koty... Na balu dzieci prezentowały swoje kostiumy, oglądały multimedia z polskimi tańcami, a potem pod okiem choreografa, Pani Wiktorii Harasym próbo-

wwały same zatańczyć podstawowe figury polskich tańców narodowych – poloneza i krakowiaka. Spotkanie zintegrowało dzieci z zajęć polskiej szkółki przy Towarzystwie i przybyłych na zabawę uczniów klas języka polskiego ze Szkoły nr 15 w Równem.

Podobne spotkanie miało miejsce po raz pierwszy w Dubnie w Towarzystwie Kultury Polskiej, przy czym na spotkanie została tam zaproszona młodzież. W profesjonalnej sali do zajęć tanecznych uczniowie szkółki sobotniej języka polskiego mieli możliwość zapoznania się z tańcami takimi jak polonez i lubelski.

Natomiast w Goszczy miały miejsce Zapusty nie tylko z tańcami, multimediami, ale także z krótkimi scenkami tematycznymi, przygotowanymi przez uczniów z tamtejszego gimnazjum pod okiem Pani Oksany Jesimczuk. W każdym ośrodku po tanecznych wygibańcach można było pokrzepić siły tradycyjnymi pączkami.

Pomysłodawcą, inspiratorem i organizatorem tego rodzaju spotkań zapustowych jest nauczycielka języka polskiego z Równego, Pani Justyna Jancz.

MW

У цьому році на Масляну в Рівному провели костюмований бал для най- молодших.

5 березня у залі Товариства польської куль- тури зібралися діти в кольорових і дуже ори- гінальних вбраннях. Було тут кілька прин- цес, гусар, велику групу становили також діти-коти... Під час балу діти представляли свої костюми, оглядали фільми з польськими танцями, а потім під наглядом хореографа Вікторії Гарасим пробували самі виконати основні фігури з польських народних танців – полонеза і краков'яка. Зустріч об'єднала ді- тей, що ходять на заняття з польської мови, яка діє при товаристві, та учнів, які вивчають польську мову у рівненській школі №15.

Подібна зустріч вперше відбулася в Дубні у Товаристві польської культури, на неї було запрошено молодь. У професійному залі, при- значеному для занять танцями, учні суботньої школи, які вивчають тут польську мову, мали можливість познайомитися з такими танця- ми, як полонез і люблінський танець.

Натомість у Гоці Масляна відбувалася не лише з танцями, фільмами, але й із короткими тематич-

ними сценками, які приготували учні місцевої гімназії під керівництвом Оксани Єсімчук. У кожному осередку після танцювальних занять можна було підкріпити сили традиційними пончиками.

Автором ідеї, натхненником і організатором таких зустрічей на Масляну є вчителька польської мови з Рівного Юстина Янч.

ВМ

Нова реформа рządu – адміністративна

Нова реформа від влади – адміністративна

Prezydent Ukrainy Wiktor Janukowycz już rok zajmuje najwyższe stanowisko państwowe. Wszyscy dobrze pamiętamy jego słodkie obietniczki przed wyborami o tym, że „połepszenie życia nastąpi już dziś”. Niestety, dla większości Ukraińców one tak i pozostały „cacankami”.

Na Ukrainę czeka 21. reforma

W ubiegłym tygodniu Wiktor Janukowycz według wzoru putinowsko-miedwiediewskiego „rozmawiał” z krajem. Tysiące Ukraińców zadawało pytania najważniejszej osobie kraju, jednak konkretnych odpowiedzi na najbardziej ostre pytania, między innymi – jak przeżyć za 800 hrywien miesięcznie lub jakie konkretne kroki rząd uczyni dla polepszenia naszego życia, nie doczekało się.

W czasie długich opowieści w programie na żywo prezydent Ukrainy niejednokrotnie podkreślał, że będzie kontynuować liczne reformy. Zaplanowano łącznie 21 reform w różnych dziedzinach życia Ukraińców. Jeśli nowy Kodeks Podatkowy już jest urzędystwiany i rewolucja emerytalna znajduje się w stadium opracowania (pisałiśmy o niej w nr 3 „MW”, - WJ), to reforma administracyjna dopiero ma być planowana, chociaż w perspektywie ma się stać aktem nieodwracalnym.

Jeszcze za czasów rządów Juszczenki przekrojono strukturę administracyjno-terytorialnego Ukrainy zlecono ówczesnemu wicepremierowi Romanowi Biesmertnemu. Czy to z powodu nadmiernej rewolucyjności, czy wskutek niewydolności ówczesnego rządu, do realizacji poważnych przekształceń nie doszło.

W czasie obecnych rządów zachodzące w tej dziedzinie zmiany są bardziej widoczne. Prawie wszystkie projekty prawne są przyjmowane prawie bez dyskusji, według większości głosów w Radzie Najwyższej. Otóż według własnych życzeń prezydent Janukowycz może wprowadzać w życie reformę administracyjną bez żadnych przeszkód. Na razie wśród ludności poszerzana jest informacja o reformie i możliwości jej przeprowadzenia. Badają sytuację, czy ludzie nie są jej przeciwni.

Innowacje «zostaną dostosowane do systemu europejskiego»

Spróbujmy przeanalizować niektóre podstawowe zasady proponowanej nam reformy administracyjnej. Ministerstwo Sprawiedliwości Ukrainy obiecuje, że innowacje „zostaną dostosowane do systemu europejskiego i standardów w dziedzinie zarządzania państwem”. Brzmi to optymistycznie i postępowo, ponieważ wszyscy dążymy do życia w Europie. Najważniejszy prawnik kraju Ołeksander Lawrynowycz ostatnio miał spotkanie z prezesem UE w Ukrainie Jose Manuel Pinto Teixeira i uzyskał od zachodniego dyplomaty konsultacyjne i techniczne wsparcie w zakresie prawa.

Słowa są piękne, a jednak żadnych uściśleń.

Wiktor Tychonow, wicepremier Ukrainy ds. Polityki Regionalnej, uważa, że obecnie Ukraina ma zbyt dużo rejonów i należy je połączyć, ponieważ „perspektywami są jedynie miasta”. Urzędnik nawet wymyślił „formułę podwodzenia” rejonów w postaci wzrostu lokalnych podatków oraz zwiększenia stawek podatkowych.

Gubernator Odeszczyzny Eduard Matwijczuk już marzy o zmniejszeniu liczby rejonów w obszarze do dziewięciu. Zastanawiam się, czy w takiej konsolidacji będą brane pod uwagę tradycje historyczne, a co najważniejsze – interesy mieszkańców, którzy dla załatwienia papierów będą zmuszeni przemierzać setki kilometrów do centrum rejonowego? Jest to pytanie retoryczne.

Ważnym aspektem zmian administracyjno-terytorialnych stanie się powszechna redukcja zarządów administracyjnych. Oleg Nadosza, poseł Partii Regionów, oznajmił: „Reforma administracyjna stanie się startem uprządkowania zarządów krajowych, z ich redukcją o 30-40%. Przeciwnie to zaoszczędzi dla kraju nie mniej niż 350 milionów hrywien chociażby na samych pensjach”. Premier Ukrainy Mykoła Azarow w ogóle obiecał, że w kraju będzie dwa razy mniej urzędników. Oczywiście, że te słowa powinny zadowolić przeciętnego Ukraińca, ponieważ i tak karimy nadmierną liczbę „sług ludu”. Chociaż na tle ostatnich wydarzeń nie budzi żadnych wątpliwości ten fakt, że zwolnieni zostaną wyłącznie ci urzędnicy, którzy są wrogi nastawieni do obecnych władz, a konsolidacja centrów administracyjnych pozwoli na lepszą kontrolę sytuacji w kraju w przededniu nowych wyborów. Pogwałcenie wolności

wyborczej przez administrację istniało w czasie każdego wyborów. Czy jednak nie stanie się ono szczególnie ostrym w najbliższym czasie?

Na Ukrainie zmniejszy się liczba urzędników

W ramach innowacji również jest przewidziane zmniejszenie liczby instytucji państwowych w regionach. Jednak czy ta redukcja będzie przydatna dla zwykłych ludzi, którzy, żeby stawić się w urzędzie, oczekują długie godziny. Być może przed niesieniem niektórych instytucji należałoby zmniejszyć nadmiar zwolnień i dokumentów biurokratycznych? Większość obywateli traci ogrom czasu na to, aby załatwić jakikolwiek drobny w administracji publicznej. Dobrze, jeśli wszystko minie bez dania łapówki, bo czasem za każde zaświadczenie o pieczęci herbowej musimy zapłacić sporą kwotę.

Dla zmniejszenia ogromnej armii urzędników są potrzebne ogromne koszty, ponieważ każdemu zwolnionemu należy wypłacić potrójne wynagrodzenie, a później płacić zasiłki bezrobotnym na giełdzie pracy.

Mimo problemów związanych z reformą administracyjną, jej przeprowadzenie jest niezbędne, jednak musi być przemyślane i skuteczne. Ponieważ może się okazać, że oszczędzając hrywnę w jednym miejscu, tracimy trzy w innym.

Każda zmiana powinna prowadzić do korzyści, a nie do straty. Ukraińcy codziennie zaciągają swoje pasy co raz mocniej oczekując na zaprowadzenie ulgi. To kiedy w końcu się doczekamy tego obiecanego „lepszego życia”?

Wiktor JARUCZYK

Wiktor JARUCZYK

Prezydent Ukrainy Wiktor Janukowycz уже відзначив рік перебування на найвищій державній посаді. Усі ми добре пам'ятаємо його солодкі передвиборчі обіцянки про те, що «покращення життя відбудеться вже сьогодні». На жаль, для переважної більшості українців вони так і залишилися «цяцанками».

Україну чекає 21 реформа

Минулого тижня Віктор Янукович за російським путінсько-мєдведєвським прикладом «розмовляв» із країною. Тисячі українців ставили запитання найголовнішої особи у державі, однак конкретних відповідей на найгостріші запитання, як прожити на 800 гривень у місяць або які конкретні кроки зробить уряд для поліпшення нашого життя, ми так і не дочекалися.

Під час багатоголосних розповідей у прямому ефірі Президент України кількаразово наголосив, що буде продовжувати проводити численні реформи. Загалом заплановано 21 реформу у різних сферах життєдіяльності України. Якщо новий Податковий кодекс уже діє, пенсійна революція активно розробляється (про неї ми писали у № 3 «ВМ», - авт.), то адміністративна реформа – лише планується, однак повинна стати невідворотною перспективою.

Ще за президентства Ющенка перекрій адміністративно-територіального устрою України було доручено тодішньому віцепрем'єр-міністрові Романові Бєсмертному. Чи то через надмірну революційність змін, чи то через недієвість тодішньої влади, ми так і не дочекалися реалізації серйозних перетворень.

При нинішній владі зміни відбуваються значно результативніше. Практично усі законопроекти приймаються, майже без обговорень, необхідною кількістю голосів у Верховній Раді. Тож при бажанні, Президент Янукович може реалізувати адмінреформу без особливих труднощів. Поки що у народ «закладають» інформацію про можливість її проведення. Спостеріга-

ють, чи люди не дуже спечечатимуться.

Нововведення «будуть адаптовані до європейської системи»

Спробуємо проаналізувати деякі основні постулати адміністративної реформи, яку нам пропонують. У Міністерстві юстиції України обіцяють, що нововведення «будуть адаптовані до європейської системи та стандартів у сфері державного управління». Звучить оптимістично і прогресивно, адже усі ми хочемо жити, як у Європі. Головний юрист країни Олександр Лавринович не так давно мав зустріч із Головою представництва Європейського Союзу в Україні Жозе Мануєлем Пінту Тейшейрою і заручився у західного дипломата технічною та консультативною підтримкою у сфері права. Слова красиві, однак жодної конкретики.

Віктор Тихонов, віцепрем'єр-міністр України з питань регіональної політики вважає, що нині в Україні загато багато районів і їх необхідно об'єднувати, адже «перспективи мають лише великі міста». Чиновник навіть винайшов «формулу успіху» регіонів у вигляді збільшення кількості місцевих податків, а також підвищення податкової ставки. Губернатор Одещини Едуард Матвійчук уже мріє скоротити кількість районів у своїй області аж на дев'ять. Цікаво, чи при такому укрупненні будуть братися до уваги історичні традиції, і найголовніше – інтереси жителів, котрим для залягнення паперових проблем доводиться їхати у райцентр за сотню кілометрів? Питання риторичне.

Важливим аспектом введення адміністративно-

територіальних змін стануть масові скорочення органів державного управління. Олег Нadosha, депутат від Партії регіонів заявив: «Адміністративна реформа дає старт наведення порядку в органах управління країни, скоротивши їх на 30-40%. Це дасть у середньому по країні економію не менше 350 мільйонів гривень лише на заробітних платах».

Прем'єр-міністр України Микола Азаров загалом обіцяв скоротити державних працівників удвічі. Такі слова, звичайно, повинні радувати середньостатистичного українця, адже ми й так годіємо загато велику кількість «слуг народу». Шоправда, у світлі останніх подій, не викликає сумніву те, що під скорочення можуть потрапити неприязні владі чиновники, а укрупнення адміністративних центрів дозволить краще контролювати ситуацію в країні напередодні нових виборів. Адміністративний тиск існував під час кожних виборів. Чи не стане він особливо сильним найближчим часом?

Чиновників в Україні поменшає

У рамках нововведень передбачається також зменшення кількості держустанов у регіонах. Але чи таке скорочення стане у пригоді звичайним людям, котрі й так на прийом до чиновника чекають, часто-густо, довгі години. Можливо, перед ліквідацією певних інституцій варто зменшити надмірну кількість бюрократичних дозволів і документів? Більшість громадян витрачають неймовірну кількість часу на те, аби залягдити будь-яку дрібницю в органах державної влади. Добре, якщо усе пройде без вимагання хабара, адже, подекуди, за кожну довідку із гербовою печаткою це й потрібно заплатити чималеньку суму.

Для скорочення великої армії держслужбовців необхідно колосальні кошти, оскільки кожному треба заплатити потрібні зарплати за звільнення, а потім ще й утримувати нових безробітних на біржі праці.

Попри проблеми, пов'язані із адміністративною реформою, її проведення потрібне, однак виважене і дієве. Адже може виявитися, що, заощадивши гривню в одному місці, потрібно буде видати три – в іншому. Кожні зміни повинні вести до користі, а не до погіршення. Українці щодня затягають свої пояси усе щільніше заради очікуваного полегшення. То коли ж урешті дочекаємося того обіцяного «покращення життя»?

Rekrutacja osób polskiego pochodzenia (narodowości polskiej) z państw Europy Środkowo - Wschodniej, Gruzji, Kazachstanu, Turkmenistanu, Uzbekistanu na kształcenie w Polsce ze stypendium ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na rok akademicki 2011/2012

Zasady i tryb rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w Polsce wraz ze stypendium ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Rekrutacja

Rekrutacja dotyczy kandydatów polskiego pochodzenia (narodowości polskiej) nie posiadających obywatelstwa polskiego obywateli Białorusi, Bułgarii, Czech, Estonii, Gruzji, Kazachstanu, Litwy, Łotwy, Mołdawii, Rosji, Rumunii, Słowacji, Turkmenistanu, Ukrainy, Uzbekistanu i Węgier - zamierzających kształcić się w Polsce na warunkach stypendium Rządu Rzeczypospolitej Polskiej.

Uprawnieni do ubiegania się o przyjęcie na studia w Polsce ze stypendium Rządu Rzeczypospolitej Polskiej są kandydaci spełniający następujące kryteria:

- 1) udokumentowane polskie pochodzenie (polska narodowość);
- 2) znajomość języka polskiego w stopniu co najmniej dostatecznym;
- 3) ukończony 17 rok życia przed rozpoczęciem kształcenia w Polsce tj. przed 1 października danego roku akademickiego, w wyjątkowych przypadkach dopuszcza się osoby, które nie ukończą 17 lat;
- 4) legitymowanie się świadectwem ukończenia szkoły średniej (dojrzałości) uprawniającym do podjęcia studiów wyższych w kraju wydania - dla absolwentów, którzy ukończyli szkołę nie dawniej niż trzy lata;
- 5) świadectwo z ostatniej klasy / semestru w szkole średniej - dla osób, które w momencie ubiegania się o przyjęcie na studia w Polsce nie ukończyły jeszcze szkoły;

6) na świadectwie maturalnym lub ostatnim świadectwie (z ostatniej klasy szkoły średniej) mają z przedmiotów kierunkowych ocenę co najmniej dobrą;

7) byli lub są uczniami szkół średnich z polskim językiem nauczania (w miejscowościach, w których takie szkoły istnieją lub najbliższej okolicy);

8) odznaczają się dobrym stanem zdrowia, poświadczonym świadectwem wystawionym przez upoważnioną jednostkę służby zdrowia.

Osoby, o których mowa w pkt 3) obowiązują są przedstawić zgodę rodziców lub prawnych opiekunów do podjęcia studiów w Polsce, poświadczoną przez KG RP.

Do postępowania kwalifikacyjnego nie dopuszcza się kandydatów, którzy:

- legitymują się polskim świadectwem dojrzałości
- byli lub są studentami w państwach zamieszkania lub innym państwie
- byli lub są studentami uczelni w Polsce
- odbyli roczny kurs przygotowawczy do podjęcia studiów w Polsce

Tryb zgłaszania się na kształcenie w Polsce na warunkach stypendialnych.

1. Zainteresowani i uprawnieni kandydaci zgłaszają swój akces kształcenia się w Polsce w polskim przedstawicielstwie dyplomatyczno - konsularnym właściwym dla miejsca zamieszkania. Zgłoszenia składane inną drogą nie będą rozpatrywane jako aplikacje o stypendium rządowe.

2. Termin składania dokumentów na studia pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie upływa z dniem 20 kwietnia 2011 r., w Gruzji, Kazachstanie, Turkmenistanie, Rosji i Uzbekistanie - 16 maja 2011 r.

nie - 16 maja 2011 r.

3. Pracownicy placówek dyplomatyczno - konsularnych dokonują wstępnej weryfikacji dokumentów (kompletność, prawidłowość formalna, zgodność z niniejszymi zasadami) i niezwłocznie przekazują do Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej listę kandydatów z informacją o tym, na jaki kierunek studiów (zgodnie z zał. nr 1) kandydat ubiega się.

Wymagane dokumenty

1. Kandydaci wypełniają w dwóch egzemplarzach kwestionariusz kandydata na kształcenie w Polsce. Wypełniony kwestionariusz, wraz z załącznikami, składają w placówce konsularnej.

2. Do kwestionariusza kandydaci dołączają dokumenty wymienione na jego ostatniej stronie. Kandydaci - uczniowie ostatniej klasy szkoły średniej składają zaświadczenie ze szkoły z ocenami ostatniej kwalifikacji. Kopię świadectwa dojrzałości dołączają po zdaniem egzaminie maturalnym.

3. Świadectwo maturalne powinno zawierać klauzulę stwierdzającą prawo kandydata do ubiegania się o przyjęcie do szkół wyższych w kraju miejsca jego wydania. W przypadku braku takiej klauzuli należy dołączyć zaświadczenie wystawione przez odpowiednie władze oświatowe kraju jego wydania lub przez polskie przedstawicielstwo konsularno - dyplomatyczne.

4. Kopie dokumentów powinny zawierać klauzulę polskiego przedstawiciela dyplomatyczno-konsularnego po-

twierdzającą zgodność z oryginałem.

5. Osoby zakwalifikowane na studia przyjeżdżają do Polski z oryginałem świadectwa ukończenia szkoły średniej (dojrzałości). Świadectwo powinno być zalegalizowane lub opatrzone apostille przez uprawnioną do tego instytucję w kraju wydania.

6. W przypadku niezakwalifikowania się kandydata na studia dokumenty i próbki prac nie są zwracane.

Postępowanie kwalifikacyjne składa się z następujących części:

- język polski - test podstawowy, warunkujący przystąpienie do dalszej części egzaminu przewidziany dla kandydatów, którzy nie uczęszczali do polskiej szkoły; jego wynik nie jest wliczany do ogólnej punktacji z postępowania kwalifikacyjnego;
- pisemny sprawdzian testowy z dwóch przedmiotów kierunkowych;
- rozmowa kwalifikacyjna z kandydatem;

Wykaz kierunków studiów, na jakie przewiduje się rekrutację, a także inne informacje dotyczące zasad, trybu i zakresu rekrutacji można uzyskać na stronach:

www.monitor-press.com
www.luckkg.polemb.net

**Informacja:
tel. (0332 280 656)**

W Równem podpisano międzynarodową umowę

Dnia 5. marca miało w Równem miejsce podpisanie umowy o współpracy między Szkołą nr 1 im. W. Korolenki w Równem a Zespołem Szkół Średnich w Sulejowie w województwie łódzkim w Polsce.

Umowę podpisali: ze strony polskiej dyrektor Zespołu Szkół Średnich w Sulejowie, Pan Stanisław Ból, ze strony ukraińskiej dyrektor Szkoły nr 1 w Równem Pani Olena Serwetnik. Dokument został podpisany w obecności zaproszonych gości, między innymi naczelnika Wydziału Oświaty miasta Równa, Pana W. S. Harkowca oraz delegacji polskiej - przedstawiciela Rady Rodziców, Pani Ilony Brzezańskiej, nauczyciela z Zespołu Szkół Średnich w Sulejowie, Pani Katarzyny Myszkowskiej, a także wiceprezesa stowarzyszenia Gałązka Oliwna z Piotrkowa Trybunalskiego, Pani Grażyny Muszwick.

Umowa została podpisana w ramach programu edukacyjnego

RITA, mającego na celu transgraniczną współpracę placówek oświatowych. Współpraca między wyżej wymienionymi szkołami będzie polegać na dzieleniu się doświadczeniami pedagogicznymi, na integracji dzieci i młodzieży poprzez wspólne wyjazdy oraz na pogłębianiu wiedzy o wspólnym dziedzictwie kulturowym poprzez organizację warsztatowych spotkań uczniów z tychże szkół.

Delegacja polska została przyjeta bardzo ciepło zarówno przez nauczycieli Szkoły nr 1 w Równem, jak i przez uczniów, którzy przygotowali specjalny program w ramach pracy koła zainteresowań Euroklub. Dzieci swój wy-

stęp oparły o tegoroczne polskie jubileusze, związane z upamiętnieniem wybitnych Polaków - Czesława Miłosza i Marii Skłodowskiej - Curie.

Następne spotkanie przedstawicieli obu placówek planowane jest na maj tego roku.

Inicjatorami i dobrymi duchami przedsięwzięcia są wiceprezes stowarzyszenia Gałązka Oliwna z Piotrkowa Trybunalskiego, Pani Grażyna Muszwick oraz członek Zarządu Towarzystwa Kultury Polskiej w Równem, a równocześnie nauczyciel muzyki w Szkole nr 1 w Równem, Pani Świętłana Gemberg.

Justyna JANCZ

У Рівному підписано міжнародну угоду

5 березня нинішнього року в Рівному підписано угоду про співпрацю між Рівненською загальноосвітньою школою №1 ім. В. Корolenka та Об'єднанням середніх шкіл у Сулейові (Лодзьке воєводство, Польща).

Угоду уклали: з польської сторони - директор Об'єднання середніх шкіл у Сулейові Станіслав Бул, з української сторони - директор школи №1 у Рівному Олена Серветник. Документ підписано у присутності запрошених гостей, зокрема начальника відділу освіти міста Рівне В. Харковця та польської делегації: представника батьківської ради Ілони Бжезаńskiej, вчительки з Об'єднання середніх шкіл у Сулейові Катажини Мишківської, віце-президента товариства „Оливкова гілка” з Пьотркова Трибунальського Гражини Мушвіц.

Угоду укладено в рамках освітньої програми «RITA», мета якої

- транскордонна співпраця освітніх закладів. Спільна робота між названими школами полягатиме в обміні педагогічним досвідом, інтеграції дітей і молоді за допомогою об'єднаних поїздок, а також - у поглибленні знань про спільну культуру спадщину, за допомогою організації творчих зустрічей учнів цих шкіл.

Польську делегацію зустріли дуже тепло як учителі школи №1 у Рівному, так і учні, котрі підготували спеціальну програму в рамках роботи організації „Свєроклуб”. В основу свого виступу діти поклали цвоєорічні польські цвоєіє, що пов'язані з увіковіченням

пам'яті видатних поляків - Чєслава Мілоша та Марії Кюрі-Скłodовської.

Наступна зустріч представників обох освітніх закладів запланована на травень нинішнього року.

Ініціаторами і своєрідними ангєлами-охоронцями цього починання є віце-президент товариства „Оливкова гілка” з Пьотркова Трибунальського Гражини Мушвіц та член правління Товариства польської культури у Рівному і одночасно учитель музики в школі №1 у Рівному Світлана Гємберг.

Юстина ЯНЦ

Визначено призерів другого туру конкурсу „Волинь - Люблінщина”

27 учасників виборювали призові місця у другому турі радіовікторини „Волинь - Люблінщина”. Широкий доступ до інформації через Інтернет, довідкову літературу, публікації у місцевих газетах допомогли набрати найбільше балів - 15, 14, 13 - студентам: Дмитру Кухару з Луцького національного технічного університету, Вікторії Кирилук із Волинського національного університету імені Лєси Українки, Катєрині Соубуцькій з Львівського національного університету імені Івана Франка. Вони і будуть нагороджені дипломами та цінними призами.

Журі вирішило також відзначити домашні роботи жителя села Усичі Луцького району Володимира Йошина та школярки з обласного центру Галини Шнит. Спонсором цього етапу змагань є обласна організація Європейської партії України (голова - Олена Голєва).

Наприкінці березня журі підіє підсумки заклочного ІІІ туру радіовікторини. На початку квітня відбудеться розіграш супер-призу - телевізора серед волинян, які надіслали відповіді на усі запитання.

Журі вікторини

Łuckie kolegium: wczoraj i dziś

Waldemar Piasecki odkrywa uczniom kolejne tajemnice Łucka

Луцький колегіум: учора і сьогодні

Вальдемар Пясецький відкриває чергові таємниці Луцька учням

22 lutego 2011 roku w Wołyńskim Technikum Narodowego Uniwersytetu Technologii Spożywczych, które znajduje się przy ulicy Katedralnej w Łucku, odbyło się spotkanie studentów ze znanym krajoznawcą Waldemarem Piaseckim.

Obcowanie ze znawcą dziejów rodzimego miasta było interesującym i pozytywnym dla przyszłych młodych specjalistów do spraw turystyki i hotelarstwa. Tym bardziej, że odbyło się ono w uczelnianym budynku, który liczy kilkaset lat. Obecni z zainteresowaniem wysłuchali opowieści o jego historii.

Jak się okazało, jest to budynek byłego jezuitskiego kolegium i jest on nie tylko jednym z najstarszych kampusów szkolnych w naszym mieście, ale i równieśnikiem takich uczelni, jak na przykład Kijowsko-Mohylańskie Kolegium (1615). Przypomnijmy sobie, że kolegium – to zamknięta średnia lub wyższa europejska szkoła XVI – XVIII wieku.

W 1604 r. inicjatorem oraz fundatorem łuckiego kolegium był biskup Marcin Szyszkowski. W myśl królewskiego przywileju zakupiono plac, a w 1610 roku inny biskup, Paweł Wołucki, wydzielił znaczne koszty na budownictwo. Oprócz duchowieństwa pieniądze przekazywała wołyńska szlachta, magnaci, a nawet chłopci. Dzięki wspólnym wysiłkom i dziesięcioleciom pracy został wzniesiony ten okazały budynek, gdzie mieściła się kapituła – kolegiálny organ władzy zakonu, biblioteka kapitułna i kolegium. Na początku w kolegium, znanym jako „szkoła szlachecka”, uczyło się półtoraset uczniów, później – powyżej trzechset, a dzisiaj w tym i jeszcze dwu kampusach studiuje ponad 1300 studentów.

Łuckie kolegium było jednym z najbogatszych na Wołyniu, jednak za nauczanie pieniędzy nie pobierano. Wykłady stały na wysokim poziomie, dla

Адам Станіслав Нарушевич

tego przyjeżdżali tutaj uczniowie z innych miast. Tutaj opanowywali teologię moralną, czyli jak „żyć w zgodzie z Duchem”, filozofię, etykę, języki, matematykę, fizykę, szermierkę, tańce. W kolegium działał również teatr. Krajoznawca opowiedział o ciekawej metodzie przygotowania przez jezuitów młodzieży. Uczniom zlecano różne misje: kaznodziejską, wychowawczą, organizacyjną, a w przyszłości skierowywano na taką robotę, gdzie oni wcześniej najlepiej się realizowali.

Kolegium rozslawili jego nauczyciele i uczniowie. Tutaj w swym czasie pracowali i uczyli się:

Волинський технікум Національного університету харчових технологій

Bartolomeusz Nawrocki – pisarz i językoznawca, Adam Stanisław Naruszewicz – poeta i historyk, którego nazywano „polskim Horacym”, Andreas Gaszel – wybitny kaznodzieja, nauczyciel Bohdana Chmielnickiego. Jak opowiedział W. Piasecki, osobista znajomość Gaszla z hetmanem przysłała się w pertraktacjach wojennego czasu. Uczeń kolegium książę Kazimierz Florian Czartoryski został Prymasem Polski (najwyższym dostojnikiem Kościoła Katolickiego w Polsce) a w latach 1673-1674 – interrexem Rzeczypospolitej Obojga Narodów, to znaczy jej królem na czas bezkrólewia.

Obecni na spotkaniu mieli okazję przejrzeć dziesiątek starych i nowych zdjęć z widokami miasta i jego mieszkańcami, mogli także usłyszeć opowieść o wybitnych łuczaczach i ich losach. Właśnie ku ostatnim należy odnieść i pana Waldemara. Choć nie jest zawodowym archiwistą, jednak od lat pracuje z dawnymi dokumentami, dlatego umie odsonić przeszłość ze szczegółami, docenia je, przynika do głębi i jak mało kto rozumie.

Oleksa ROGOZA

Студенти Волинського технікуму НУХТ слухають розповідь про історію свого навчального закладу

22 лотога 2011 року у Волинському технікумі Національного університету харчових технологій, що знаходиться на вулиці Кафедраальній у Луцьку, відбулася зустріч студентів із відомим краєзнавцем Вальдемаром Пясецьким.

прості міщани. Завдяки спільним зусиллям та довготривалій праці, з'явився цей ошатний будинок, де містилися капитула – зібрання духовенства при єпископі, капитулна бібліотека та колегіум. Спочатку в колегіумі, відомому як «шляхетська школа», було півтори сотні учнів, пізніше – більше трьох сотень, а нині у цьому та ще двох навчальних корпусах навчається понад 1300 студентів.

Луцький колегіум був одним із найзаможніших на Волині, хоча учні за навчання не платили. Викладання велося на високому рівні, тому суди прийжджали навчатися з інших міст. Тут опановували моральну теологію (тобто як «жити згідно з Духом»), філософію, мови, математику, фізику, етику, фехтування, танці. Ще у закладі діяв театр. Вальдемар Пясецький розповів про цікавий метод підготовки молоді, який використували єзуїти. Учням доручали різні місії: проповідницьку, виховну, навчальну, організаційну, а в подальшому – спрямовували на яку роботу, на якій вони себе найкраще проявляли.

Колегіум прославили його вчителі та учні. Свого часу тут працювали і навчалися: Барто-

Казимир Флоріан Чарторийський

ломій Навроцький – письменник і мовознавець, Адам Станіслав Нарушевич – поет та історик, якого називали «польським Гомером», Andreas Gaszel – видатний проповідник, вчитель Богдана Хмельницького. Як розповів краєзнавець В. Пясецький, особисте знайомство Гашеля з гетьманом було використане при переговорах у воєнний час. Учень колегіуму, князь Казимир Флоріан Чарторийський став примасом Польщі, тобто керівником польської Католицької Церкви, а в 1673-1674 роках – інтеррексом Речі Посполитої, себто тимчасовим її королем.

Присутні мали змогу переглянути десятки архівних і нових фотографій із панорамами міста і зображеннями його мешканців, почути розповідь про відомих лучан і їхні долі. Власне, до останніх належить і Вальдемар Едвардович. Хоча він не є професійним архіваріусом, але вже багато років працює із давніми документами, а тому вміє відтворити історію у найдрібніших деталях, поціновує їх, проникає у суть і, як мало хто, розуміє.

Oleksa ROGOZA

Dofinansowano ze środków Senatu RP dzięki pomocy Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” Дoфiнансовано на кошти Сенату РР при допомозі Фундації «Дoпoмoгa Пoлyкaм нa Схoді»